

Mi az a humán teljesítménytechnológia?

Az Eszterházy Károly Főiskolán még 2012. november 1-jével indult el a TÁMOP-4.2.2.C-11/1/KONV-2012-0008 azonosító számú, IKT a tudás és tanulás világában – humán teljesítménytechnológiai (Human Performance Technology – HPT) kutatások és képzés-fejlesztés című projekt. A pályázat megvalósításának végéhez közeledve szeretnénk beszámolni az eredményekről általában.

A projekt interdiszciplináris szemléletű, hiszen a legkülönbözőbb tudományterületeket integrálja az infokommunikációs technológiák (IKT) gyűjtőfogalma alá. Az alábbi ábra jól érzékelteti a téma komplexitását és a különböző területek összefonódását:

Felfogásunk szerint az öt nagy kutatási terület koherenciáját az adja, hogy kulturális örökségünk jellemzően gyűjteményekben őrződik, az intézményesített tudásátadás letéteményese az iskola (amely egy tanulási környezetet definiál), valamint a tanár és a tanuló (teljes tudásával és személyiségével), s mindebben az IKT, különösen az internet játssza a főszerepet, amely új helyzetet, újfajta kapcsolatokat generál.

A nevezett területek mind a társadalom humán szegmensének részei, melyek az IKT-megoldások segítségével elérhetőbbé, értelmezhetőbbé, befogadhatóbbá tehetők az új generációk számára. Ilyen értelemben beszélhetünk humán teljesítménytámogatásról. Általánosságban elmondhatjuk, hogy a humán teljesítménytechnológia bevált eljárás az optimális humán (tanulási vagy munka-) teljesítmény eléréséhez. A hiányosságok feltárására, az egyén és a közösség számára egyaránt értékes, eredményes, a hagyományos és az IKT-megoldásokra egyaránt koncentrálnak, alkalmas lehet szervezetfejlesztésre, oktatástechnológiai innovációk kipróbálására és kutatások végzésére is. Projektünkben arra vállalkoztunk, hogy a gazdaságban is hasznosnak bizonyult HPT-modellt saját munkaterületünkön, azaz a tanárképzés viszonylatában – vagy más szavakkal: a tudásátadás és a tanulás világában – is megvizsgáljuk és

fejlesszük, majd tapasztalatainkat megfontolandó modellként ajánljuk másoknak.

A főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kara, valamint a Médiainformatica Intézet által tutorált projekt kiinduló ötletének egyik atyja, Nádas András professzor így jellemzi a humán teljesítménytechnológia szükségességét: „A digitális tanulási környezet kialakítása, működtetése és továbbfejlesztése a korábitól eltérő tanári szakértelmet, új kompetenciákat igényel. A mérhető tanulói teljesítmény kialakítására és az iskola elszámoltathatóságára való törekvés előtérbe helyezi a tanári teljesítményt. A 21. század elején a tanári teljesítmény mögött olyan kompetenciáknak, ismereteknek, készségeknek kell állni, amelyeket az eddigi képzés egyszerű kiegészítésével nem lehet kialakítani. Ezért a tanári műveltség tartalmának, a tanárképzés és -továbbképzés konceptuális rendszerének is át kell alakulnia. Ezentúl előtérbe kell kerülnie a tanári tevékenység folyamatos és hatékony segítségének. Az alapprobléma, amelyre a projekt keretében zajló kutatások koncentrálnak: hogyan lehetne eredményesebbé tenni a tanárok teljesítményét a mai rendkívül komplex és folyamatosan változó iskolai és társadalmi környezetben? A rendelkezésünkre álló infokommunikációs technológiák lehetővé teszik a tanári munka hatékony segítségét. A tanárképzés mellett azonban képet kell kapnunk az információátörökítő szakmákban tevékenykedők körében is az IKT-n túlmutató újmédia-rendszerek használatának oktatás-módszertani ismérveiről. Az e-fanulás nemcsak módszertani, hanem szemléletbeli kérdés is. A hagyományos szemléltető eszközökön szocializálódott tanárok még nincsenek birtokában az új típusú e-/m-learning formák sajátosságainak. Az Y generációhoz tartozó tanárok egy része már aktív részese a digitális kornak, vagy azért, mert beleszületett és koránál fogva tisztában van a tanulók igényeivel, vagy azért, mert részt vett e-learning alapú oktatásban, képzésben. Feltételezésünk szerint az információátörökítő szakmákban (tanár, informatikus könyvtáros, mozgókép és

médiakultúra, kulturális örökség szakos hallgatók körében) időszerű feltárni, hogy az információs társadalom 'gyakorlásához' milyen elengedhetetlen 'gyártó-fogyasztói' kompetenciák szükségesek. Az újmédia nemcsak platform vagy eszköz, hanem filozófia. A digitális tanulási környezet meghatározója a közgyűjteményi intézményi rendszer, különösen annak könyvtári eleme, amelyik világszerte úttörője volt az informatikai alkalmazások elterjesztésének. Tudnunk kell, hogy az egyes intézményi ágazatokban (levéltár, múzeum, könyvtár) és az oktatásban milyen hatásokat indukált az alkalmazottak informatikai készségének a változása, az információközpontú társadalomban a digitálisan létező források és keresőeszközök lehetőségei milyen hatással vannak a gyűjtemények létrehozóira és működtetőire, a kutatómunka változásaira, a szerzői jogi kérdésekre és az oktatásban történő felhasználáson keresztül kulturális örökségünk széles körű megismertetésére és megőrzésére.”

Komoly figyelmet kell szentelnünk még a személyiség-lélektani, szociálpedagógiai és a pszichiátriai humán tényezőknek is, hiszen feltételezésünk szerint az IKT által jelentősen determinált tudásszerkezet egyéni műveletrendszer, kognitív stratégia. Vizsgáljuk tehát az embert, a tanulót magát, mint a digitális anyagok és az IKT használóját. Mind használati szokásait, mind ezek személyi (mentális, érzelmi) meghatározóit és következményeit. Mivel a következmények egy része társas, és minden tudásterjedés és -átadás társas közegben történik, kutatásunk során azt is értelmezzük, hogyan alakítja a mai IKT ezeket a társas közegeket, s az IKT teremtette kapcsolatok milyen viszonyban vannak a valós kapcsolatokkal.

Dr. Verók Attila, projektmenedzser

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

ESZTERHÁZY KÁROLY FŐISKOLA

